

[Kjeldgaard Iversen.]

første en statsinstitution, varer det sikkert ikke længe, inden der kommer forslag om obligatorisk erhvervsundervisning, oplysning og eventuel vejledning. Lysten fra det offentliges side til at være folkets barnepige, rådgiver og vejleder er meget stærkt udviklet. Allerede nu registreres skolebørns legemlige og åndelige skavanker, deres evner både i den ene og den anden retning, altsammen med henblik på erhvervsvejledningen. Skridtet fra rådgivning til henstilling er ikke stort, og skridtet fra henstilling til direktiv er heller ikke stort.

Her vil jeg gerne pege på ungdomskommissionen, der i sine betragtninger også ser denne fare, hvorfor ungdomskommissionen udtrykkeligt fremhæver — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Det vil heraf fremgå, at erhvervsvejledningen ikke tilstræber en beskæring af ungdommens frihed til selv at vælge erhverv, ej heller skal optræde som et redskab i statsmagtens hånd, men tværtimod være et hjælpende instrument for den unge, således at muligheden for et frit erhvervsvalg i højere grad bliver virkeliggjort for ungdommen“.

Senere fremhæver man med kursiv:

„Heraf følger også specielt med hensyn til erhvervsvejlederens virksomhed, at han *aldrig må lægge pres på den unge eller optræde på en sådan måde, at den unge føler sig bundet til hans råd.*“

Og til slut understreges endnu kraftigere med kursiv:

„Kommissionen lægger derfor vægt på, at erhvervsvejledningen *ikke gøres obligatorisk.*“

Det er den heller ikke blevet i dette forslag, men faren har altså været så iøjnefaldende, at ungdomskommissionen har kunnet se den, hvorfor den advarer imod den.

Der ligger ikke mindre end to betænkninger til grund for dette forslag. Jeg kunne tænke mig, at man også havde vedlagt f. eks. Aldous Huxleys bog „Fagre ny Verden“. Når så ungdomskommissionen ønsker fremhævet — jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et citat —, at

„en videregående fremgangsmåde vil efter kommissionens opfattelse være uforvarselig, også allerede af den grund, at man ikke råder over hjælpemidler til at stille en sikker diagnose om den unges

evner og karakter, eller en sikker prognose for udviklingen på arbejdsmarkedet“, så siger ungdomskommissionen i virkeligheden selv, at hele problemet om erhvervsvejledningen er et ganske håbløst problem, idet man hverken kan garantere for, at man kan vejlede bedre, end forældrene selv kan, eller stille nogen bedre garanti for fremtiden, end forældrene selv kan.

Vi må fra retsforbundets side advare mod at vedtage dette lovforslag.

Alfred Jensen: Da vor gruppes ordfører i denne sag, det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft, ikke er tilstede, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger i anledning af dette lovforslags behandling.

Jeg vil for det første sige, at vi har sympati for tanken, men vi venter os ikke så særlig meget af de foranstaltninger, der her skal gennemføres, ikke fordi vi undervurderer betydningen af psykotekniske prøver og den vejledning, der kan gives herigennem, men fordi det er een ting at vejlede, en anden, om de pågældende har muligheder for at følge de vejledninger og de råd, der er givet dem. Det forekommer os, at det er her, de største vanskeligheder findes. Det nytter ikke noget, at et ungt menneske får at vide, at han egner sig til at læse, hvis han ikke har mulighed for at gennemføre de studier, han har lyst og evner til; det nytter heller ikke meget, at han får at vide, at han egner sig til et arbejde indenfor et bestemt område i et bestemt fag, hvis der ikke er beskæftigelsesmuligheder indenfor faget. Man må se i øjnene, at der i dag går omkring 100 000 arbejdsløse, personer, som ikke går ledige, fordi de har valgt en forkert beskæftigelse, men går ledige, fordi der ikke er mulighed under de nuværende samfundsforhold for at give dem beskæftigelse. Derfor er det vigtigste problem ikke at vejlede folk, men at skabe muligheder for, at de unge mennesker — og iøvrigt også de ældre — kan udnytte de råd, der gives, så de får beskæftigelse.

Med disse bemærkninger vil jeg sige, at vi ser med velvilje på forslaget, men at vi som sagt ikke gør os de største forhåbninger om virkningen, når det er gennemført.

Arbejds- og socialministeren (Poul Sørensens): Jeg takker de ærede ordførere, der gav tilslutning til forslaget, og skal kun tilføje nogle enkelte bemærkninger.